

Vergaderjaar 2022–2023

34 773

Gevolgen van de orkaan Irma

Nr. 28

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 mei 2023

Conform de toezegging uw Kamer periodiek te informeren bied ik u hierbij het jaarverslag 2022 van het Sint Maarten Reconstruction and Resilience Trust Fund (hierna jaarrapportage 2022) aan.¹

Algemeen

De jaarrapportage kijkt terug op een uitdagend jaar 2022. Ondanks mondiale ontwikkelingen zoals de effecten van de COVID-pandemie en de inflatie- en productieketen crisis, blijven de activiteiten van het trustfonds op koers. Er lijken vooralsnog geen grote financiële gevolgen te zijn die niet door het trustfonds of binnen de projecten opgevangen kunnen worden. Uitzondering is het ziekenhuisproject, waarvoor Nederland eind 2022 een aanvullend bedrag van € 7 mln. aan het trustfonds heeft overgemaakt en ook de overige financiers extra financiële ondersteuning gaan geven.²

In 2022 is frequent gesproken tussen Sint Maarten, Nederland en de Wereldbank over de voortgang op de projecten. Ook de jaarrapportage 2022 besteedt hier aandacht aan. De Wereldbank meldt dat naar verwachting vijf projecten, waaronder grote constructieprojecten als het *Airport Terminal Reconstruction Project* en het eerdergenoemde *Hospital Resiliency & Preparedness project*, vertraging hebben opgelopen. Deze vertraging lijkt vooralsnog geen effect te hebben op de einddatum van het trustfund, die in juni 2022 met 36 maanden is verlengd tot en met 31 december 2028. De verlenging vond mede plaats op advies van de Midterm Review (MTR) die de Wereldbank in 2022 opleverde.³

¹ Kamerstuk 34 773, nr. 9.

² Kamerstuk 34 773, nr. 27.

³ Idem.

In de eerste helft van 2022 zijn met inachtneming van bovenstaande ontwikkelingen duurzame en zichtbare resultaten geboekt voor de bewoners van Sint Maarten. Hierover zal ik meer informatie geven verderop in de brief. De voortgang is ook te zien in de toegenomen uitgaven van de Wereldbank. In totaal is € 445,11 mln. door Nederland overgemaakt aan het trustfonds (\$ 519,42 mln.). Hiervan is \$ 419,98 mln. gecontracteerd aan 11 wederopbouwprojecten, waarvan er één project is afgerond (het Red Cross Roof Repair project).⁴ Van het gecontracteerde bedrag is 47%, te weten \$ 198,38 mln., daadwerkelijk uitbetaald. Dit percentage ligt significant hoger dan vergelijkbare trustfonds met een vergelijkbare looptijd.

Voortgang wederopbouw projecten

Onderstaand overzicht beschrijft de voortgang van alle projecten waar het trustfund zich momenteel mee bezig houdt. Dit betreft tien projecten in uitvoering en drie projecten onder voorbereiding waarvoor in 2022 een totaal van \$ 38 mln. is gereserveerd.

Hieronder een opsomming van de belangrijkste ontwikkelingen van de projecten in uitvoering:

- *Airport Terminal Reconstruction Project* (Airport project, \$ 92 mln.)
Dit project herstelt de terminal van het vliegveld van Sint Maarten (Princes Juliana International Airport, PJIA) en is ter ondersteuning van de bereikbaarheid en daarmee de economie van Sint Maarten. De werkzaamheden aan de terminal vorderen gestaag, al zijn vertragingen ontstaan door o.a. afvalmanagement en kostenoverschrijdingen. Afronding van het project wordt voorzien in april 2024. De oplevering van de vertrekhal staat gepland in Q4 2023.
- *Emergency Debris Management Project* (EDMP, \$ 85 mln.)
Dit project verbetert het afvalmanagement op Sint Maarten. Onder EDMP zijn o.a. de 139 scheepswrakken geruimd uit de lagune, meer dan 8 km aan kustlijn verschoond en is het management van de afvalberg verbeterd. In 2022 is de laatste hand gelegd aan de tijdelijke opslag en reductie van puin en is het herhuisvesten van bewoners naast de afvalberg gestart. Voor toeristische doeleinden is een kunstmatige rif gemaakt waarin een scheepswrak zal worden gezonken. De overheid van Sint Maarten bereidt tevens institutionele en financiële hervormingen voor, o.a. de oprichting van een *Waste Authority*. Zij worden hierbij ondersteund door VNG international (VNGi).
- *Enterprise Support Project* (ESP, \$ 35 mln.)
Het ESP ondersteunt en stimuleert met aantrekkelijke leningen het Sint Maartense mkb dat getroffen is door de orkaan. In totaal hebben 165 bedrijven (waarvan 62 eigendom zijn van of geleid worden door vrouwen) een lening ontvangen ter waarde van ongeveer \$ 12 mln. Daarnaast zijn er in 2022 trainingen georganiseerd op het gebied van o.a. marketing, financieel management, administratie en *compliance*.
- *Hospital Resiliency & Preparedness project* (HRPP, \$ 28,61 mln.)
Dit project versterkt het nieuwe ziekenhuis, zodat het orkanen van niveau 5 kan weerstaan. Ook neemt hierdoor het aantal overzeese behandelingen af. De fundering van nieuwe ziekenhuis is bijna volledig gestort en de ondervloer-isolatoren om de trillingen om eventuele aardbevingen op te vangen zijn gearriveerd. Dit project heeft door verschillende omstandigheden, waaronder financiering, vertraging opgelopen. Afronding vindt eind 2025 plaats.

⁴ Het verschil tussen het door Nederland overgemaakte en door de Wereldbank gecontracteerde bedrag wordt verklaard door o.a. een reservering van \$ 38 mln. voor projecten onder voorbereiding en uitvoeringskosten van de Wereldbank.

- *Emergency income Support and Training Project* (EISTP, \$ 22,5 mln.)
EISTP is bedoeld om tijdelijke inkomenssteun te verlenen aan mensen die door de orkaan hun baan zijn kwijtgeraakt, de inzetbaarheid van de getroffen begunstigen in specifieke sectoren te verbeteren en het socialezekerheidsstelsel te versterken. In totaal zijn 1.960 mensen (waarvan 1.350 vrouwen) ondersteund en getraind. Daarnaast is er een onderzoek naar de arbeidsmarkt op Sint Maarten gedaan en wordt er een registratiesysteem voor het sociale zekerheidssysteem opgezet. De verwachting is dat het project in augustus 2023 wordt afgerond.
- *Civil Society Partnership Facility for Resilience Project* (R4CR, \$ 7,2 mln.). Met dit project worden lokale ngo's ingeschakeld om Sint Maartense gemeenschappen weerbaarder te maken in het algemeen en bij nieuwe (natuur)rampen. In totaal hebben 26 ngo's ondersteuning ontvangen voor de uitvoering van 37 projecten. Daarnaast is aan kennisopbouw gedaan op het gebied van project- en financieel management.
- *Fostering Resilient Learning Project* (FRLP, \$ 26,78 mln.)
Het FRLP draagt bij aan de toegang tot een adequate en inclusieve leeromgeving, het herstel van bibliotheekdiensten en de verbetering van kwaliteitsgegevens voor besluitvorming in de onderwijssector. Het project is half 2022 van start gegaan en bevindt zich in de voorbereidingsfase. Het project richt zich op het herbouwen van 3 scholen en de bibliotheek van Sint Maarten. Ook worden voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een digitaal onderwijs-tracking systeem voor het Ministerie van Education, Culture, Youth and Sport.
- *Child Resilience and Projection Project* (UNICEF project, \$ 5 mln.)
Met dit project biedt UNICEF Nederland ondersteuning aan Sint Maarten op het gebied van voorbereiding op rampen, het psychosociale welzijn van kinderen op schoolniveau en de versterking van kinderbeschermings-systemen. Het project heeft extra middelen ontwikkeld die zijn opgenomen in het uitgebreide psychosociale activiteitenpakket. Deze omvatten een noodscreeningstool om docenten te helpen bij het identificeren van potentiële noodlijdende studenten die meer ondersteuning nodig hebben.
- *Emergency Recovery Project 1* (ERP1, \$ 100,2 mln.)
ERP1 herstelt de meest noodzakelijke infrastructuur op het eiland. In totaal zijn 445 van de in totaal 511 geïdentificeerde woningen hersteld, waaronder 269 woningen in de sociale sector. De aanbesteding voor het herstel van de laatste woningen is gecontracteerd en oplevering wordt in augustus 2023 verwacht. Drie scholen zijn hersteld en de aanbesteding voor het herstel van de volgende dertien scholen is afgerond. De ondergrondse installatie van kabels en leidingen, met een lengte van 8 km, vordert gestaag. Daarnaast is het herstel van het brandweer- en ambulancegebouw nagenoeg afgerond en zijn 35 SUV's en 17 pick-up trucks aangeschaft.
- *Digital Government Transformation Project* (DGTP, \$ 12 mln.)
Het DGTP-project digitaliseert diverse overheidsdiensten voor burgers en bedrijven. Omdat de overheid van Sint Maarten tijdens de pandemie al diverse diensten gedigitaliseerd heeft, vindt momenteel een aanpassing plaats. Het project heeft in 2022 een *Digital Leadership Team* gecreëerd om het beleids- en regelgevingskader te versterken en de institutionele capaciteit van de overheid te vergroten.

Hieronder een opsomming van de belangrijkste ontwikkelingen van de projecten onder voorbereiding:

- *Sint Maarten Waste Management Project* (SWMP, \$ 10 mln.)
Het SWMP-project verbetert het huidige rioolnetwerk van Sint Maarten. Daarnaast wordt het aantal aansluitingen van het netwerk uitgebreid. De voorbereidingen zijn in 2022 gestart, inclusief de noodzakelijke institutionele hervormingen en het vinden van additio-

nele financiering. Daarnaast wordt via VNGi extra technische assistentie aan het Ministerie van VROMI geleverd. Deze technische assistentie overlapt met de institutionele en financiële hervormingen onder het EDMP-project.

- *Improving Mental Health Services Project* (IMHS, \$ 8 mln.)
Het IMHS stelt de psychische zorg op Sint Maarten centraal door 1) het verbeteren van de geestelijke gezondheidszorg, en 2) de constructie van een nieuwe faciliteit. Ondertussen zijn verschillende voorbereidende stappen in gang gezet, waaronder verschillende studies, een onderzoek naar de capaciteitsbehoefte voor de nieuw te bouwen faciliteit en een organisatorische en financiële doorlichting van de *Mental Health Foundation* (MHF). Tevens is er een samenwerkingsprotocol ondertekend door het Ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid, het Sociale Ziekenfonds en MHF.
- *Social Housing Project* (SHP, \$ 20 mln.)
Dit projectvoorstel is in 2022 verder vormgegeven en besproken. Naast het bouwen van sociale woningen focust dit project ook op institutionele hervormingen, waaronder het verbeteren van de *Sint Maarten Housing Development Foundation* (SMHDF).

Bovenstaande drie projecten onder voorbereiding zijn uitgebreid besproken tijdens de meest recente stuurgroepvergadering.⁵ Als laatste werkt de Wereldbank aan een advies over de vormgeving van een nog nader op te richten *Disaster Reserve Fund* (een rampenfonds) waar de terugbetalingen van de leningen van het vliegveld project in terugvloeien. De verwachting is dat het advies eind 2023 opgeleverd kan worden.

Doorkijk naar 2023 en verder

De activiteiten van het trustfonds bevinden zich steeds meer in de uitvoerende fase. In 2023 staat daarom het consolideren van alle inspanningen en investeringen centraal. Hierbij leggen de Wereldbank, Sint Maarten en Nederland de focus op duurzame resultaten. Ook is het de verwachting dat de Wereldbank in de eerste helft van 2023 haar lokale kantoor zal openen. Dit heeft als positief effect dat de communicatielijnen worden verkort en direct oplossingen met elkaar gevonden kunnen worden. Een in de stuurgroep waargenomen aandachtspunt is de eventuele overlap tussen de uitvoering van het landspakket Sint Maarten en de projecten onder het trustfund. Betrokken partijen en de overheid van Sint Maarten zijn zich hiervan bewust en zoeken daarom naar samenwerkingsmogelijkheden zodat potentiële overlap wordt voorkomen, synergie wordt gecreëerd en de uitvoeringscapaciteit van Sint Maarten niet onnodig onder druk komt te staan.

Ook al zijn de ontwikkelingen positief en worden steeds meer mooie resultaten zichtbaar, de wederopbouw is nog niet klaar. Veel projecten zijn nog in uitvoering en enkele projecten moeten zelfs nog starten. De wederopbouw na een natuurramp als de orkaan Irma is een langdurig proces en duurt vaak te lang in de beleving van de inwoners van Sint Maarten. Ondanks de eerdergenoemde uitdagingen blijft het belangrijk om de urgentie van de wederopbouw niet uit het oog te verliezen en te zorgen dat de bewoners van Sint Maarten zo snel mogelijk geholpen worden.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A.C. van Huffelen

⁵ Sint Maarten Trust Fund Greenlights Three New Projects (worldbank.org).